

10-21/5/1963.

1 pl. Vörösdé
1 pl. Szabócske
1 pl. Jászótt. 1/2

11

12

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

BELÜGYMINISZTERÉNEK

005. számú

PARANCSA

Budapest, 1963. évi március hó 21-én.

SZIGORÚAN TITKOS!

058/6
1963 MAR 22

Ugyintézés: Orvost 0197 el.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1963. évi 4. sz. törvényerejű rendelete elő kívánja segíteni azoknak a jogellenesen külföldön élő magyar állampolgároknak hazalátogatását és hazatérését, akik 1945. április 4-e és a rendelet megjelenése közötti időpontban hagyták el az országot. A rendelet lehetőséget kíván biztosítani mindazon személyek visszatéréséhez is, akik a horthy rendszer időszakában politikai és gazdasági okok miatt kényszerültek elhagyni az országot. Fel kell készülnünk arra, hogy az imperialista hírszerzőszervek megkísérlik felhasználni ezt a lehetőséget ügynökök beutaztatására és telepítésére.

A rendelet alapján hazatérni kívánó állampolgáraink ügyeinek gyors és országosan összehangolt intézése és társadalmi életünkbe való beilleszkedésük elősegítése érdekében e munkát szabályozó korábbi miniszteri és miniszterhelyettesi parancsokat hatályon kívül helyezem, s egyidejűleg a BM szervek feladatait az alábbiakban szabályozom:

I.

1. A Hazahozatali Bizottság működését megszüntetem és a külföldön tartózkodó magyar állampolgárok hazatérési kérelmének elbírálását a III/3. Osztály vezetőjének hatáskörébe utalom.
Felhatalmazom a III/3. Osztály vezetőjét, hogy engedélyezze azoknak a jogellenesen külföldön tartózkodó állampolgárainknak a büntetlen hazatérését, akik 1945. április 4-től a rendelet megjelenése napjáig hagyták el az országot és a rendeletben körvonalazott bűncselekmények elkövetése őket nem terheli. Beutazásukat és átutazásukat a III/II. Csoportfőnökség vezetője engedélyezi.
2. A felszabadulás előtt az ország elhagyására kényszerült politikai és gazdasági emigránsok végleges hazatelepülését — alapos kizáró okok fennforgásától eltekintve — minden esetben engedélyezni kell.
3. A rendeletben meghatározott kizáró okok szerint nem engedélyezhető a hazatérése azoknak, akiknek visszatérése az állam és a társadalom számára nem kívánatos; akik háborús bűnösök, visszaeső bűnözők, huligán elemek, elmebetegek, illetve akik jelenleg is aktív ellenséges tevékenységet fejtenek ki hazánk ellen. E kategóriánál kivételt csak különösen indokolt esetben, egyéni elbírálás alapján lehet tenni.
4. A III. Főcsoportfőnökhöz kell felterjeszteni engedélyezés végett — megfelelő javaslattal — azoknak a személyeknek a hazatérési ké-

relmét, akik kapitalista államok fegyveres erőinél szolgálnak, vagy ott teljesítettek szolgálatot, valamint azoknak az exponens emigráns politikusoknak, vezetőknek kérelmét, akik kiszökésük előtt és az emigrációban vezető politikai tevékenységet fejtettek ki.

5. A III/3. Osztály a külképviseletek által véleményezve felterjesztett hazatérési kérelmeket, a beérkezésüktől számított 3 héten belül — körültekintő előzetes ellenőrzés alapján — bírálja el. E határidőn belül döntéséről az érvényben lévő gyakorlatnak megfelelően, a Külgyminisztériumon keresztül értesíteni kell a kérelmet felterjesztő külképviseletet. A III/I., III/II. és a III/III. Csoportfőnökségek, valamint a megyei kapitányságok biztosítsák, hogy a véleményezésre érkező anyagokat 10 napon belül a III/3. Osztálynak viszszaadják.

6. A hazatérést kérelmezőket a politikai és bűnügyi nyilvántartóban priorálni kell. Személyükről, indokolt esetben, rendőri információt kell készíttetni.

A lakással nem rendelkező, valamint eltartásra szoruló állampolgárainktól a hazatérési kérelemhez csatolva — hazai hozzátartozótól beszerzett — írásos befogadási, illetve eltartási nyilatkozatot kell kérni, s a KÜM útján ennek a hazatérési kérelemmel való egyidejű felterjesztését biztosítani. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a nyilatkozatot a hozzátartozó közvetlenül is beküldhesse a III/3. Osztálynak. A nyilatkozattól indokolt esetben — ha a kérelmezőnek megfelelő hozzátartozója nincs — el lehet tekinteni.

7. A III/3. Osztály az engedélyezett hazatérési kérelmet, a konzulátusi véleményezést és az előzetes ellenőrzési okmányokat, az elbírálást követően megküldi a területileg illetékes politikai osztály II-es alosztályának. A kérelmező megérkezésével egyidejűleg a megyei politikai osztály értesíti a megyei tanácsot az illető személy érkezéséről és tartózkodási helyéről.

8. A Magyar Néphadsereg volt tagjai hazatérési kérelmét a III/IV. Csoportfőnök, a Belügyminisztérium volt tagjai hazatérési kérelmét a III/II. Csoportfőnök véleményezi.

II.

1. A III/I. Csoportfőnökség sajátos eszközeivel biztosítsa a kapitalista országokban élő kompromittált és ellenséges tevékenységet folytató személyek felderítését és nyilvántartásba vételét, ezzel elősegítve a hazatérésre értelmetlen személyek kiszűrését, illetve hazatérési kérelmüknek elutasítását.
2. A III/I. Csoportfőnökség tegyen intézkedéseket annak érdekében, hogy illetékességi területein ellenőrzési adatokat szerezzenek be a hazatérni akarókról, s ennek alapján megalapozott véleményezéssel terjesszék fel a hazatérési kérelmeket.
3. A már hazatért és a bevezetett általános ellenőrzés során ügynökgyanúsnak talált személyek külföldi utólagos ellenőrzéséhez nyújtson segítséget a III/II. Csoportfőnökségnek.

III.

1. A III/II. Csoportfőnökség biztosítsa a hazatértekkel kapcsolatos ellenőrző intézkedések országos-szintű koordinációját.

2. A budapesti és a megyei politikai osztályok II-es alosztályainak állományából ki kell jelölni azokat a megfelelő felkészültségű operatív tiszteket, akik a külföldről hazatértek meghallgatását végzik.

3. A budapesti és megyei politikai osztályoknak a III/3. Osztálytól megkapott előzetes ellenőrzési adatok alapján fel kell készülniök a hazatértek fogadására. Megérkezésük után 72 órán belül meghallgatásukat biztosítani kell, ez azonban nem jelentheti a hazatértek vád-beállítású, jegyzőkönyvi kihallgatását.

A meghallgatást végző operatív tiszt alapos felkészülés után folytasson beszélgetést a hazatértelemmel, ellenőrzés és tájékozódás céljából. Igyekezzen választ kapni a személy eltávozásának okaira, külföldi tartózkodása során kifejtett esetleges politikai jellegű tevékenységére.

A meghallgatás eredményét elemző jelentésben kell összegezni. Ennek egy példányát a III/3. Osztály részére is, az illető személy anyagába történő lerakás céljából, meg kell küldeni. Ezen ellenőrzési forma alapvető céljának a hazatértek megszűrését és a gyanúsak talált személyek hálózati ellenőrzés alá helyezésének elősegítését kell tekinteni. Egyben ezáltal biztosítani kell, hogy becsületes állampolgárokat szerveink operatívve ne ellenőrizzenek, s eszközeinket a gyanúsak talált elemek feldolgozására összpontosítsák.

4. Külön feljegyzésben kell rögzíteni a hazatért által elmondott katonai, politikai, gazdasági, emigrációs, tudományos ismereteket, melyeknek külföldi tartózkodásuk során birtokába jutottak, különös tekintettel a kiemelkedő tevékenységet folytató személyekre. Ha a meghallgatott lojalitása garanciát nyújt, s értékes titkos ismeretei ezt indokolttá teszik, fel kell kérni ez irányú tapasztalatainak írásos rendszerbe foglalására. Az ily módon megszerzett hírszerző adatokat, a forrás nemzeti megjelölésével, másolatban fel kell terjeszteni a III/1. Csoportfőnökség vezetőjének, aki annak feldolgozásáról és hasznosításáról gondoskodni köteles.

5. A hazatért gyanús személyekről előzetes ellenőrzési dossziékat kell nyitni és őket szoros ellenőrzés alá kell vonni.

A hazatérteknek társadalmi életünkbe való visszavezetésével foglalkozó tanácsi és tömegszervezeteink tapasztalatait — ellenőrzendő személyek esetében — szükség szerint és kellő tapintattal kell összegyűjteni.

6. Az ellenőrzés befejezése után az eljáró budapesti és megyei szerveknek a hazatértekről továbbra is kutató kartont kell kiállítaniuk.

7. A III. Főcsoportfőnök biztosítsa, hogy a hazatértek ügyeivel, s ellenőrzésével foglalkozó operatív szervek és azok beosztottai megkapják a munka kulturáltabb és hatékonyabb végzéséhez szükséges szakmai továbbképzést és egységes irányítást.

IV.

1. A Határőrség a hazatérési igazolvánnyal ellátott személyeket bármely Forgalmi Ellenőrző Ponton beléptetheti. Eljáró közegei a hazatérési igazolványt vonják be, és lássák el a hazatértelemmel „Utazási Igazolvánnyal”. A hazatértelemmel fel kell szólítani, hogy 48 órán belül jelentkezniök kell lakhelyük szerint illetékes járási, városi, rendőrkapitányságon.

Fel kell szólítani minden hazatérőt, hogy adja át mindazon külföldi eredetű okmányait, melyeket nélkülözni tud, valamint megbízás alapján az országba behozni kívánt levélküldeményeket, írásos üzeneteket.

2. A beléptetett hazatérő állampolgárainkról a FEP parancsnokainak 1 órán belül TG jelentést kell tenniük a III/3. Osztálynak, megjelölve az érkező adatait és utazási célpontját is. E közlés alapján a III/3. Osztály értesíteni köteles a területileg illetékes megyei, budapesti politikai osztályt.

V.

1. A BM II/II. Csoportfőnökség 3-as Osztályának feladata, hogy a hazatérőket személyi igazolvánnyal lássa el. A hazatérőket — útiokmányuk bevonásával egyidejűleg — egy hónapig érvényes ideiglenes személyi igazolvánnyal kell ellátni. E határidő leteltével állandó jellegű személyi igazolványt kell részükre kiadni.

Az állandó személyi igazolvány lakhelyváltozások rovatába be kell jegyezni a hazatérő legutolsó külföldi lakcímét. A személyi igazolványba egyéb megkülönböztető bejegyzést tenni tilos!

A külföldről történő hazatérés tényét a személyi igazolvány törzslapjának „megjegyzések” rovatába kell bejegyezni.

— 0 —

A III/3. Osztály a parancsban foglaltaknak megfelelően, a Külügyminisztérium illetékes szervével szervezze meg az együttműködést.

Jelen parancsomat a meghatározott feladatok végrehajtására illetékes állomány számára oktatás tárgyává kell tenni. A parancsnokok ellenőrizték és segítsék az állományt abban, hogy e feladatot a párt politikájának megfelelő körültekintéssel, a hazatérők iránt kellő megértéssel és egyben éberséget tanúsítva végezzék. Kulturált munkájukkal segítsék elő az ellenséges propagandától megtévesztett állampolgáraink beilleszkedését.

Utasítom a II. és III. Főcsoportfőnököket és a Határőrség Parancsnokát, hogy parancsom végrehajtására készítsenek alárendelt szerveikkel részletes végrehajtási utasítást, mind a hazatérőkkel, mind a hazalátogatókkal kapcsolatos feladatok egységes végrehajtására.

Hatályan kívül helyezem:

az 1957. évi 58. és az 1958. évi 28. számú belügyminiszteri parancsokat és az 1958. évi 1. számú belügyminiszterhelyettesi utasítást

PAP JÁNOS s. k.,
belügyminiszter